

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара
Економічний факультет
Кафедра фінансів

ДЕРЖАВНА
ФІНАНСОВА ПОЛІТИКА

ПРОГРАМА
вибіркової навчальної дисципліни
підготовки бакалаврів
спеціальність 072 – Фінанси, банківська справа та страхування
(Шифр за ОПП ІІІ 5.5.1в)

Дніпро
2018 рік

РОЗРОБЛЕНО ТА ВНЕСЕНО:

Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара

РОЗРОБНИКИ ПРОГРАМИ:

Федорова В.А., кандидат економічних наук, доцент кафедри фінансів,
Бобирь О.І., кандидат економічних наук, доцент кафедри фінансів.

Обговорено та схвалено науково-методичною комісією за напрямом
підготовки/спеціальністю «Фінанси і кредит»

«_____» _____ 2018 року, протокол № _____

ВСТУП

Програма вивчення або вибіркової навчальної дисципліни «Державна фінансова політика» складена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки до СВО ДНУ ОПП 6.03050801 – Фінанси і кредит (за спеціалізованими програмами) від 22.11.2012 р.

Предметом вивчення навчальної дисципліни є системна організація правовідносин, які регулюють фінансову діяльність держави і фінансову систему України, фінансовий контроль, бюджетний устрій і бюджетний процес, податкові, кредитні, страхові, банківські і валютні операції, що виникають між суб'єктами господарювання, а також принципові засади фінансової політики держави та напрямки її розвитку.

Міждисциплінарні зв'язки: ґрунтується на вивченні дисциплін ГП 2. 1. 02 – «Основи конституційного права», ГП 2. 1. 05 – «Правопорушення і юридична відповідальність». Передують вивченню дисциплін ПП 2. 2. 1.06 – «Податкова політика», ПП. 2. 2. 1. 08 – «Фінансове право і фінансова політика»

Програма навчальної дисципліни складається з таких змістових модулів:

1. Зміст, сутність та механізм державної фінансової політики
2. Прикладні аспекти державної фінансової політики

1. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою викладання навчальної дисципліни «Державна фінансова політика» є визначення сутності, змісту та опанування механізму державної фінансової політики, вивчення інструментарію, моделей, сучасного стану та напрямків розвитку державної фінансової політики в Україні.

Основними **завданнями** вивчення дисципліни «Державна фінансова політика» є:

- вивчення сутності, типів та напрямів державної фінансової політики, складових фінансової політики держави і особливостей забезпечення реалізації фінансової політики;
- вивчення суті державного фінансового апарату, його структури та функцій Міністерства фінансів України;
- визначення інструментарію реалізації державної фінансової політики;
- вивчення фінансового права і фінансового механізму в системі державної фінансової політики;
- вивчення системи стратегічного планування;
- ознайомлення з моделями розробки державної фінансової політики;
- вивчення особливостей оцінювання програм в системі державної фінансової політики;
- ознайомлення із сучасною державною фінансовою політикою України та формування вміння прогнозувати основні напрямки в її розвитку.

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні:

знати :

- базові поняття державної фінансової політики;
- сучасні тенденції в розвитку фінансових правовідносин в державі;
- організаційно-правові засади діяльності фінансових органів держави;
- інструментарію реалізації державної фінансової політики;
- правове забезпечення системи державної фінансової політики;
- поняття, зміст, форми і методи здійснення фінансового контролю;
- принципи побудови фінансової політики, їх співвідношення із принципами фінансового права;
- сфери фінансової політики та методи її реалізації;
- стратегічне планування та моделі розробки державної фінансової політики.

вміти :

- знаходити і добирати необхідну фінансово-правову інформацію;
- здійснювати стратегічне планування показників в системі державної фінансової політики;
- аналізувати нормативно-правові акти з фінансового права;
- правильно і доцільно застосовувати нормативну базу на практиці;
- кваліфікувати завдання та інструменти фінансової політики;
- оцінювати програми в системі державної фінансової політики;
- прогнозувати основні показники державної фінансової політики.

На вивчення навчальної дисципліни відводиться 120 години/4 кредити ECTS.

2. ІНФОРМАЦІЙНИЙ ОБСЯГ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1. ЗМІСТ, СУТНІСТЬ ТА МЕХАНІЗМ ДЕРЖАВНОЇ ФІНАНСОВОЇ ПОЛІТИКИ

Тема 1. Державна фінансова політика як предмет діяльності держави

1. Сутність, типи та напрямки фінансової політики
2. Складові фінансової політики держави
3. Забезпечення реалізації фінансової політики

Тема 2. Державний фінансовий апарат

1. Структура державного фінансового апарату
2. Функції міністерства фінансів України

Тема 3. Інструментарій реалізації державної фінансової політики

1. Забезпечення реалізації фінансової політики
2. Інструменти бюджетної політики
3. Податкова політика
4. Інструментарій монетарної політики
5. Ринковий інструментарій фінансової політики

Тема 4. Фінансове право і фінансовий механізм

1. Фінансове право
2. Сутність і складові фінансового механізму
3. Управління фінансами в системі державної фінансової політики

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2. ПРИКЛАДНІ АСПЕКТИ ДЕРЖАВНОЇ ФІНАНСОВОЇ ПОЛІТИКИ

Тема 5. Стратегічне планування

1. Сутність і значення стратегічного планування
2. Переваги стратегічного планування
3. Проблеми і недоліки стратегічного планування
4. Процес стратегічного планування

Тема 6. Моделі розробки державної фінансової політики

1. Суть і значення моделей державної фінансової політики
2. Теорія (модель) систем
3. Теорія (модель) груп
4. Теорія (модель) еліт
5. Раціонально-вичерпна модель
6. Процесуальна модель державної фінансової політики

Тема 7. Оцінювання програм в системі державної фінансової політики

1. Сутність і значення процесу оцінювання програм
2. Проблеми в оцінюванні програм
3. Етапи оцінювання програм

Тема 8. Сучасна державна фінансова політика України

1. Основні напрями інвестиційної політики в Україні
2. Грошово-кредитна політика держави та регулювання рівня інфляції
3. Бюджетно-податкова політика України

14. РЕКОМЕНДУЄМАЯ ЛИТЕРАТУРА

Базовая

1. Бандурка О. М. Податкове право: Підручник/ О. М. Бандурка, В. Д. Понікаров, С. М. Попова. – 2017. – 388 с.
2. Бюджетний кодекс України, прийнятий Верховною Радою України 21.06.01 р. // Відомості Верховної Ради України. – 2001.- №37-38. – Ст.189.
3. Воронова Л. К. Фінансове право України: Підручник. – К.: Прецедент; Моя книга, 2017. – 448 с.
4. Воронова Л. К. Фінансове право України: Підручник/ Л. К. Воронова. – 2016. – 420 с.

5. Гетманцев Д. Держава як сторона фінансово-правового зобов'язання // Право України. – 2017. - № 8. – С. 130-136.

6. Господарський кодекс України (гл.35 «Особливості правового регулювання фінансової діяльності»), прийнятий 16.01.03 р. // Відомості Верховної Ради України. – 2003.- №№18, 19-20, 21-22.- Ст.144.

7. Конституція України прийнята 26.06.1996 р. Із змінами внесеними згідно із Законом №2222 від 08.12.2004 р. // Відомості Верховної Ради України. – 1996. – № 30. – Ст. 141., Відомості Верховної Ради України. – 2005. – №2. – Ст. 44

8. Костюченко О. А. Банківське право: Підручник. – 2017 – 360 с.

9. Податковий Кодекс України від 02.12.2010 р. [Електрон. ресурс]// Режим доступу – zakon.rada.gov.ua/go/2755-17 [Загол. з екрану].

Дополнительная

1. Андрущенко В. Фінансова думка Заходу в ХХ столітті. Теоретична концептуалізація і наукова проблематика державних фінансів. – Львів: Каменяр, 2016– 303 с.

2. Березовська С. В. Сутність та законодавче регулювання діяльності органів місцевого самоврядування у сфері місцевих запозичень/ С. В. Березовська// Фінансове право. – 2017 – № 1. – С. 37-40.

3. Білінський Д. О. Правове регулювання податкових надходжень як складової публічної фінансової системи/ Д. О. Білінський// Фінансове право. – 2016 – № 2. – С. 10-13.

4. Гетманцев Д. До питання про предмет і метод фінансового права // Підприємництво, господарство і право. – 2015_№ 2.– С. 36-39.

5. Дамірчиєв М. І. Місцеві фінанси як об'єкт фінансової діяльності/ М. І. Дамірчиєв// Фінансове право. – 2016. – № 2. – С. 16-19.

6. Дорошенко Д. П. Система фінансового права та система фінансового законодавства/ Д. П. Дорошенко// Фінансове право. – 2016. – № 3. – С. 4-7.

7. Драган О. Відповідальність за правопорушення фінансових посередників на ринку цінних паперів // Підприємництво, господарство і право. – 2016. – № 6. – С. 92-95.

8. Дяченко Я. Я. Організаційно-методичні засоби моніторингу фінансових правопорушень // Фінанси України. – 2015. – № 5. – С. 31-41.

9. Жадан І. Нормативно-правовий аспект виникнення аудиту в системі фінансового контролю України // Підприємництво, господарство і право. – 2015. – № 5. – С. 90-93.

10. Закон України від 05.04.07 р. «Про основні засади державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності»

11. Козырин А.Н. Публичные финансы: взаимодействие государства и общества. – М., 2014. – 340 с.

12. Касьяненко Л. М. Особливості застосування фінансово-процесуальних норм/ Л. М. Касьяненко, О. О. Кузьменко// Фінансове право. – 2013. – № 1. – С. 4-7.

13. Киенко О. Б. Правосуб'єктність платників податків/О. Б. Киенко// Фінансове право. – 2016. – № 3. – С. 31-34.

14. Кудряшов В. П. Курс фінансів: Підручник/ В. П. Кудряшов. – 2016. – 418 с.

15. Куреза Т. Історико-правові передумови виникнення та здійснення аудиторської діяльності в Україні // Підприємництво, господарство і право. – 2010. – № 2. – С. 52-56.
16. Нечай А. А. Фінансова діяльність держави та фінансове право в сучасний період: їх поняття // Право України. – 2014. – № 1. – С. 54-59.
17. Ніщимна С. О. Суб'єктно-об'єктний склад відносин у сфері фінансового контролю/ С. О. Ніщимна// Фінансове право. – 2016. – № 1. – С. 8-10.
18. Оспіщева В. І. Фінанси: Курс для фінансистів: Навч. посіб. В. І. Оспіщева. – 2008. – 366 с.
19. Пишний А. Г. Фінансова система держави та її правове регулювання: трансформація поглядів // Університетські наукові записки. Часопис Хмельницького університету управління та права. – 2014. – №4. – С. 557-564.
20. Погорелова О. Застосування фінансових та господарських санкцій як юридична гарантія захисту прав платників податків // Підприємництво, господарство і право. – 2010. – № 6. – С. 145-150.
21. Про аудиторську діяльність: Закон України від 22.04.1993 р.// Відомості Верховної Ради України. – 1993. – Ст. 243
22. Про банки і банківську діяльність: Закон України від 7.12.2000 р. // Відомості Верховної Ради України. – 2001. – № 5. – Ст. 30.
23. Про Кабінет Міністрів України: Закон України від 16 травня 2008 року // Відомості Верховної Ради України. – 2008.- № 25.- Ст. 241
24. Про місцеве самоврядування в Україні: Закон України від 21.05.97 р.// Відомості Верховної Ради України. – 1997.- №24.- Ст.170
25. Про місцеві державні адміністрації: Закон України від 09.04.99 р. // Відомості Верховної Ради України. – 1999.- №20-21.- Ст.190.
26. Про Національний банк України: Закон України від 20.05.1999 р. // Відомості Верховної Ради України. – № 29. – Ст. 238.
27. Про Рахункову палату: Закон України від 11.07.1996 року // Відомості Верховної Ради України. – 1998. - № 24. – Ст. 137
28. Про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг: Закон України від 12.07.01 р. // Відомості Верховної Ради України. – 2002.- №1.- Ст.1.
29. Рогаль-Левицька М. Поняття об'єкта правопорушення законодавства з фінансових питань // Право України. – 2009. – № 1. – С. 58-69.
30. Самсін І. Л. Податкові правовідносини як різновид фінансово-правових/ І. Л. Самсін// Фінансове право. – 2013. – № 2. – С. 21-24.
31. Стукало Н. В. Деякі аспекти формування фінансової політики України в умовах глобалізації // Фінанси України. – 2006. – № 1. – С. 24-30.
32. Федосов В. М. Теорія фінансів: Підручник/ В. М. Федосов. – 2010. – 622 с.
33. Хохухляк В. В. Еволюція вітчизняної фінансово-правової думки у працях державних діячів першої половини ХІХ ст./ В В. Хохухляк// Фінансове право. – 2014. – № 1. – С. 10-14.

3.3. Методичні рекомендації:

1. Кармазін В. Я. Конспект лекцій з дисципліни «Фінансове право і фінансова політика» – додається в НМКД.

2. Кармазін В. Я. Методичні матеріали до виконання самостійної роботи з дисципліни «Фінансове право і фінансова політика» – додається в НМКД.

3. Кармазін В. Я. Фінансове право і фінансова політика: методичні вказівки до вивчення дисципліни/ В. Я. Кармазін. – Дніпропетровськ, 2013. – 36 с.

Студентам також рекомендується для самостійного опрацювання відповідна наукова література та періодичні видання.

3.4. Інформаційні ресурси:

1. Нормативна база (будь-які правові пошукові системи, включно системи, що розташовані на офіційних сайтах в мережі Інтернет відповідних органів).

2. Офіційний сайт Національної бібліотеки ім. Вернадського – www.biblvnad.org.ua.

3. Офіційний сайт Національного банку України www.bank.gov.ua

4. Офіційний сайт Національного Комітету статистики України www.ukrstat.gov.ua

5. Менеджмент. Бізнес. – www.management.com.ua.

6. Центр гуманітарних технологій – www.gtmarket.ru.

4. ФОРМА ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ УСПІШНОСТІ НАВЧАННЯ

Підсумкова атестація з навчальної дисципліни «Державна фінансова політика» – залік.

5. ЗАСОБИ ДІАГНОСТИКИ УСПІШНОСТІ НАВЧАННЯ

Діагностика знань студентів здійснюється з допомогою:

- тематичних самостійних письмових робіт у формі рефератів;
- контрольних модульних робіт

Критерії успішності

Оцінки «відмінно» заслуговує студент (студентка), який (яка) виявив (виявила) всебічні, системні й глибокі знання навчального матеріалу і вміння вільно виконувати передбачені програмою завдання, ознайомлений (ознайомлена) з основною і додатковою літературою. Зазвичай, оцінка «відмінно» ставиться студентам, які засвоїли основні поняття та принципи сучасної економічної теорії, вільно оперують економічними категоріями та інтерпретують графічні економічні моделі, усвідомлюють зв'язки між основними економічними явищами та процесами, творчо та коректно використовують їх при розв'язанні задач.

Оцінки «добре» заслуговує студент (студентка), який (яка) виявив (виявила) повне знання навчального матеріалу, успішно виконав (виконала) передбачені програмою завдання, засвоїв (засвоїла) рекомендовану основну літературу. Як

правило, оцінка «добре» виставляється студентам, які засвідчили системні знання понять та принципів економічної теорії і здатні до їх самостійного поповнення та оновлення під час подальшої навчальної роботи і професійної діяльності. Одночасно вони допустили певні неточності, пропуски, помилки, які зумовили некоректність окремих результатів та висновків.

Оцінки «задовільно» заслуговує студент, який виявив знання основного навчального матеріалу в обсязі, потрібному для подальшого навчання і майбутньої роботи за професією, частково впорався з виконанням передбачених програмою завдань, ознайомлений із частиною рекомендованої основної літератури. Зазвичай, оцінка «задовільно» виставляється студентам, які допустили суттєві помилки в усних відповідях та при виконанні завдань контрольних робіт, мали серйозні труднощі у спробах усунути ці помилки самостійно. Оцінки «відмінно», «добре» та «задовільно» еквівалентно оцінці «зараховано».

Оцінка «незадовільно» виставляється студентіві, який виявив значні прогалини в знаннях основного навчального матеріалу, допустив грубі помилки у виконанні передбачених програмою завдань, незнайомий з основною літературою. Як правило, «незадовільна» оцінка виставляється студентам, у яких відсутні знання базових положень сучасної економічної теорії або їх недостатньо для продовження навчання чи початку професійної діяльності. Оцінка «незадовільно» еквівалентна оцінці «незараховано».